

Előfizetési árak:
 Egyszeri 8 kor., féléves 4 kor.,
 negyedéves 2 korona.
 Egyes számon csak 16 fillér.
 Iratlapok másképp árak azonosak.
 A lap megjelenik minden omló
 törtétkön.
 Felelős szerkesztő:
BRANKOVICS GYÖRGY.

KÖZÉRDEK

Szerkesztőség: Deák-u. 8.
 Hová a lap szelvényt részét illető
 vázlatok küldendők.
 Helyzetek vissza nem adatnak
 Kiadóhivatal: István-utca 9.
 Hová a lap anyagi részét illető közle-
 menyek az előfizetési pénzek küldendők
 Kiadóhivatalos:
FUCHS ANTAL.

PESTMEGYE SZABADELVÜ KÖZÖNSEGÉNEK HETILAPJA.

Gyermekvédelem a 15-ik év után.

Irtta: *Ruffy Pál*, orsz. képviselő.

A mint a jó fa jó gyümölcsöt terem, úgy a jó gondolat által születik meg a jobbik gondolat.

Igy történt a törvényhozás gyermekmen-
 tési alkotásával is.

Még meg sem volt szavazva az 1901. évi VIII. t.-cz., mely az állami gyermekmen-
 helyekről rendelkezik, még alig száradt meg az indokolás nyomdafestéke, már új javaslat készült a belügyminiszteriumban a közse-
 gélyre szoruló 7 éven felüli gyermekek gon-
 dozásáról.

Fermészetes, hogy így történt. Hol az a mezőgazda, a ki beéri azzal, hogy termését előkészítse, de azt learatni ne akarja? Mi értelme lenne annak, hogy az állam az uteda szemetéből felszedi a gyermeket csak azért, hogy 7 éves korában a szemét közé vissza-
 szórja? Ez ugy esnék, mintha összeszednők a tojást, a tyúk ki is költené, de midőn a kis esibe már veszteni kezdi pihetollát, akkor kikergetnők a rengetegbe, hogy hadd egye meg ott a kánya, ha másképen elpusztulni nem bír. Már pedig Isten ne rója fel nekem, de én úgy gondolom, hogy inkább haljon meg a gyermek 7 napos korában, mint ha már 7. életévét betöltötte. Mert a 7 napos gyermeknek még nem fáj az élet és nem is fáj a halál. A 7 éves gyermek már érzi, ha rosszul bánnak vele, fáj neki, ha éheznek, ha fázik télen, mert rongyos, ha mezítelen talpát megsebzzi a tövis. Fáj neki, ha látja, hogy másnak van édesanyja, a ki szereti, neki nincs; van édesatyja, a ki megoltalmazza, a kire úgy tekint, mint egy oly hatalomra, a melylyel ellenkezni senki sem mer, neki pedig nincs; fáj neki, ha ütök, ha verik, taszítják, megvetik, kiesufolják éppen azért, a miért részvételt szeretni kellene, azért, hogy ő a senki gyermeke.

Azért, ha nem lenne meg az 1901. évi XXI. t.-cz. azt mondanám, hogy inkább ne legyen meg az a korábbi törvény sem és hadd legyen inkább az isteni gyermeknek több megdícsőült játszótársa az égben, mint ártatlanul, keservesen szenvedő vértanuja a földön.

De nem mondom, mert nekünk van már törvényünk, mely a gyermeknek édes anyjává Magyarországot tette, mely Széll Kálmánnak a nagy humanistának nevét, időtlen időnkig dicsérni fogja, mely az elhagyatott gyermeket 15-ik életévé betöltéséig az állam költségén neveli.

A 15 éves sarj pedig már sokat megbír az élet viharából.

Sokat, nem mindent. Mert azt a 15 éves fiút, ki mesterséget tanult, vagy erdészeti vagy szőlészeti iskolába járt, már nem lehet kilöki azzal, hogy menj, ha úgy tetszik a csorda után, hanem arra oly munkát kell bízni, melyet végezni megtanult. Azt a 15 éves leányt már nem küldhetjük a cseléd-szerzőhöz, mert ezzel farkasra bízók a bárányt.

Ha azonban a társadalom, az eleven, az érző, a gondolkodó társadalom az állam in-

tézményeinek segítségére lesz, akkor ag-
 gódní nincs okunk. A társadalomnak képes-
 nek kell lennie a fiukat elhelyezni a saját felügyelete alatt kereskedésekben, iparte-
 peken, gyárakban, gazdasági berendezések-
 nél, szőlészeti, kertészeti és erdészeti tele-
 peken, vasuti vállalatoknál, a postaintézmé-
 nyeknél. A társadalomnak közre kell hatnia,
 hogy azok számára katonai altiszti iskolák állíttassanak.

A fiúnak elhelyezése nem okoz gondot; annál többet a leányoké.

A leány kényes gyümölcs, már az is baj, ha a hamvát veszti, hát még ha megfogja a rothadás.

Azt mondják, nincs eseléd és a mi van, az meg van mételezve, neveljük tehát a menhely leányaiból eselédeket. Hanem garancziát kérünk, mert ha a eseléd rossz, két-ségtelen, hogy az már mint eseléd romlik el. Ahhoz tehát, hogy a kereset tisztességes maradjon nemcsak a eselédeket kell nevel-
 nünk, hanem a közönséget is.

A munkaadóval meg kell értetnünk, hogy a eseléd-től csak azt a szolgálatot igényel-
 heti, a melyre felfogadva van. A ki pedig ez ellen vét, azt büntetni kell.

A főkövetelmény azonban, ha az állam árvaiból eselédet nevelni akarunk, hogy oltalmazzuk meg a eseléd-szerzőtől. A eseléd-közvetítés nagyon emlékeztet a régi rab-szolgakereskedéshez, pedig az még ennél is rosszabb, mert üzeme nem ellenőrizhető. A eseléd-szerzőnek egész ügynöki hálózata van, mely által az élő árut megszerzik és elhelyezik. Ezek azok a szállást adó nők, kik a helynélküli eselédeket befogadják, a rend-
 őrileg nyomozottakat eltitkolják, az erköl-
 esileg bukottaknak oltalmat adnak. Ezek a szállást adó nők vannak érdekközösségben nemcsak a eseléd-szerzőkkel, hanem az org-
 gazdákkal és a lélekkufárokkal is. Az innen kikerült eseléd-ek tisztos házakba beviszik a bünt. az erkölcsi romlottságot, a testi rothadást.

A menhelyből kikerülő leányok elhelye-
 zését az állam által támogatott egyesüle-
 tekre kell bízni, melyek az egész országban szervezetten egymásról tudva, egymással kapcsolatban munkálkodnak. Azért az ál-
 lami menhelyeknek oly nemeslelkű nőkre van szükségük, kik az ifju eselédet elhelye-
 zik, arra szolgálata közben felügyelnek, s ha szolgálatban nem áll, nevelik, foglal-
 tatják. Azt az időt, melyet a eseléd dolog-
 talan tölt, lelki nemesítésre kell fordítanunk.

A fővárosnak van már ily egylete a Mártha egylet, mely szerény eszközeinek dacára sikerrel munkálkodik.

Czélunknál vagyunk. A jó gondolat szüli a jobbikat, gyermekvédelem sorsa — már szervezésének első esirájában is — reáve-
 zeti az államigazgatást a eselédügy ren-
 dezésére. Pihenjünk meg. A gyermekvédelem rendszerének lesz még sok üdvös sarj haj-
 tása és ez a rendszer nem is lesz betetőzve addig, míg keretei között a szegényügynek teljes szervezetét arra az alapra nem helye-
 zte, melynek két szögletköve van, az egyik a társadalmi problémák megoldásától

nem idegen államakarat, a másik egy az em-
 beri részvét által eszelekvőségében elfáradni nem tudó életerős társadalom.

Szabadság, egyenlőség, testvériség a szószéken.

Illek Vincze apátplébános, husvét vasár-
 napi szent beszédének utolsó pontját az ké-
 pezte, hogy: *Jézus, feltámadásával meghozta a világszabadságot.* Ennek kapcsán a sza-
 badságról, egyenlőségről, testvériségről oly ér-
 dekes és tartalomdu kijelentéseket tón,
 hogy szent beszédének e részét lapunk ha-
 sábjain is megörökítjük:

E rész a következőleg hangzik:

„Szabadság! Mily sokan beszélnek rólad, s mily kevesen értik miben áll — a valódi a boldogító szabadság! — s midőn a leg-
 tisztább a legédesebb színmézet keresik, mér-
 get találnak; midőn főszabadságra töreksze-
 nek, rabbilinesek közé ejtik magukat. Ne hi-
 tessük el magunkkal, hogy a hajdani pa-
 radicsom még valaha feltalálható a földön,
 azt vissza álmodni lehet, de visszanyerni
 többé nem. Bármily nagy szabadságot hir-
 dessen a világ, mégis lesznek ezután is tö-
 visek a rózsabokron, úgy mint eddig valá-
 nak, ezután is összevegyítve marad a jó a
 rosszal, édes a keserűvel, ezentul is fogunk
 a fájdalomnak adót fizetni. Tehát ne ámit-
 suk magunkat, ne képzeljünk oly szabadsá-
 got, mely nekünk e világon tökéletes bol-
 dogságot adhatna. Vannak azonban a sza-
 badság poharában édes eseppek, de azokat
 ismerni kell, s e végett egyeztessük össze a
 lelki szabadságot az ugynevezett polgári
 szabadsággal. Ki nem szolgál a bün zsar-
 noksága alatt, kit ontudata nem vádol, kinek
 kebelét nem dulják az indataok vétkes vi-
 harai; az lelki szabadsággal bír. A ki pedig
 bizonyos jogokkal ellátva, szabadon műkö-
 dik saját körében, annak polgári szabadsága
 van. Hogy a lelki szabadság mily nélkülöz-
 hetetlen, s mily szükséges az embernek,
 hogy a polgári szabadság malasztját is él-
 vezhesse, eléggé bebizonyítható abból, hogy
 Jézus a világszabadító, lelki szabadságunk-
 kért harezolt a bün, a pokol, az ördög ellen,
 s így értésül adá nekünk, hogy csak úgy le-
 het kiegyenlítő a polgári szabadság, ha
 egyszersmind lelki szabadsággal bírnak.

Ha neked a szabadság abban áll, a köz-
 esendet és nyugodalmat szabadon felzavarni,
 szabadon másokat sértegetni, rágalmozni,
 lopni, gyujtogatni, s ha tetszik embervért
 is ontani, ki nem átkoz meg téged szabad-
 sággal együtt. Avagy kinek a javát és
 létét mozdítod elő midőn semmi törvényt
 nem ismersz, s nincs semmi szent előttd,
 sem égen sem földön; — kinek nem ártasz
 te, midőn szabadságodat abban helyezed,
 eltiporni minden jogokat és ártani minden-
 kinek? Tanuld meg mi a valódi emberi mélt-
 ósághoz illő szabadság. Ne légy könnyen-
 hívó, ne hódolj minden tarka véleménynek,
 ábrándnak, ne hallgass a nagy hangzása szó-
 lamokra, hanem kövesd azon elvet, melyet
 józan eszed és lelkiismereted helyesel, ne
 érts többet, mint érteni kell, ne higgyél töb-
 bet, mint hinni kell, akkor bírod érteni sza-
 badságodat. Zabolázd meg szived viharos
 indulatát, gyózd le gonosz szokásaidat, ak-
 kor bírod akaratom szabadságát. Tiszteld a
 törvényeket, legyenek szentek előttd min-
 den emberi jogok, add meg mindenkinek a mi-
 vel tartozol, akkor szabad vagy, mert bírod a
 polgári mentességet. — Ki támadhat meg,
 ki fenyeget meg ha megtevé mindent a
 mivel tartozol s tenned kellett. Ime ez a
 lelki és polgári egyesült szabadság, melyre
 minden egyes embernek törekedni kell.

Nyilttér.*)

Az „Ujpesti Közlöny“ 15-ik számában megjelent személyemre is vonatkozó Csepregi Pál tollából eredő közleményre kijelentem, hogy Csepregi Pálnak személyével eddig nem foglalkoztam, jövőre azonban, és pedig a lehető legrövidebb idő alatt, piszkos miveleteit nyilvánosság elé fogom hozni, hogy az általa félvezetett iparosságnak a legcsekélyebb töredéke is végre valahára ismerje meg azon már vedlésnek indult madarat, mely hamis füttyeivel tévutra csalogatja a könnyenhivőket.

Ujpest, 1903. április 16.

Medveczky József.

Nyilatkozat. Az „Ujpesti Közlöny“ 15-ik számában Csepregi Páltól származó, részben személyemmel is foglalkozó förmedvényre egyelőre meg kell jegyezmem, hogy én nevezettnek butaságban szenvedő személyét oly parányinak tartottam, miként eddigelé piszkos dolgaival sem törődtem, tehát irányában ellenséges indulattal sem viseltetem.

Mint hogy Csepregi Pál most már a Martir szerepére vedlett s esekély számra apadt hívőivel minden áron azt akarja elhíttetni, hogy ő az üldözött helyi megváltó, ki hivatva volna Ujpesten a helyzetet tisztázni s boldog állapotot teremteni, tehát kívánsága szerint az ő helyzetét én leszek jövőre kénytelen tisztázni és szentes miveleteit az igazsághoz híven az olvasóközönségnek bírálata alá boesájtani.

Ujpest, 1903. április 16.

Csapó Géza.

*) E rovat alatt közlöttékért, felelősséget nem vállal a szerkesztőség.

Szerkesztői üzenetek.

Clarendon urnak Helyben. „Első fejezet a községi választásokhoz“ című érdekes cikkét megkaptuk. Közlését azonban a jövő hétre hagytuk, mert az abban felsorolt tények és adatok pontosságáról, személyes meggyőződést is óhajtunk szerezni, mert lapunkban csak olyan tények és vádak közölhetők a melyek igazak s minden kétséget kizárólag szükség esetében még általunk is bizonyíthatók.

Csepreghy Pál urnak Ujpesten. Szíveskedjék Ghy Pál urnak hálás köszönetünket átadni azon jó bizonyítványért, melyet az „Ujpesti Közlöny“ legújabb számában szíves volt számunkra kiállítani, a melyben kegyes volt rólunk elismerni, hogy: „mint jótollu publicistát“ kezdett minket megismerni és hogy „van eszünk“. E köszönetünk kapesán szíveskedjék Ghy Pálnak azt is tudomására hozni, hogy sajnálatunkra mi nem dahatunk ki róla hasonló jó bizonyítványt, mert a jó publicista nem lovagol mindig egy és ugyanazon paripán, nem ferdít el tényeket, nem hánytorgat fel mindig régmúlt hóbortos dolgokat hanem, újabb és eredeti eszméikkel, gondolatokkal lép olvasói elé. Az eszes ember továbbá tudja azt, hogy egy lapnak valamely közleményeért, leglább is tapintatlanság annak a lapnak a szerkesztője ellen személyes támadást intézni: az eszes ember sohasem fog olyan szarvashibát elkövetni, mint Ghy Pál elkövetett akkor, a midőn azt írta rólunk, hogy a Kis-Pósta-utczában laktunk, hogy antiszemita cikket írtunk, hogy községi pénzen kitaranak minket stb. stb. Ezek oly alaptalan állítások, a melyeket csak egy ész nélküli düh diktálhat valakinek a tollába de a melyeket bebizonyítani nem lehet, a melyekért visszonzásul mi azt kívánjuk Ghy Pálnak, hogy sohasse legyen több pénze, mint a mennyit a „Közérdek“ szerkesztőségéért kapunk és sohasse jusson különbalathoz, mint milyet mi a husosfazékból kaptunk, kapunk s kapni fogunk.

Sch. B. urnak Helyben. Lapunk ellen nyilvános helyen intézett kirohanásaira egyelőre csak annyit lehet írni, hogy a közérdek az öné üzleti. Ennek bebizonyítása jövőre marad.

Értesítés.

Van szerencsém Ujpest n. é. közönségének b. tudomására adni, hogy Kis-Deák-utca 16. szám alatt **szombaton 1903. évi április hó 18-án** egy a mai kor igényeinek minden tekintetben teljesen megfelelő és egészen ujonnan berendezett

korcsmai helyiségemet

ünnepélyesen megnyitom.

Saját termésű valódi pomázi hegyi-borok, friss sör, valamint hideg étek a legpontosabb kiszolgálás mellett kapható.

Egyben tudatom a n. é. közönséggel, hogy szép árnyékos kerthelyiség áll rendelkezésére.

A n. é. közönség b. pártfogását és látogatását kéri tisztelettel

Gottlieb M.
pomázi bortermelő.

Rotter M.
üzletvezető.

**Ujpesti nagyobb ház
azonnal bérbeadó
vagy
olcsón eladó.**

Bővebbet:

**BUDAPEST, Wesselényi-utca 2. sz.
I. emelet.**

Önsegélyző takarékos- és hitelszövetkezet.

Szabad bemenet.

Értesítés.

Van szerencsém a n. é. közönségnek b. tudomására hozni, hogy az

Ujpesti Népszigetet

f. hó 12-én, húsvét vasárnapján, szabad bemenet mellett ünnepélyesen megnyitom.

Ez alkalommal bátorodom felemlíteni, hogy helyiségemet egy fedett táncsteremmel bővítettem ki, továbbá különböző mulattató helyek, u. m. bábszínház, Paprika Janesi, czellővölde, hinták, körhinta, stb. állanak a n. é. közönség szórakoztatására.

A zenét az első ujpesti nemzeti zenekar Reinholz Alajos karmester vezetése alatt szolgáltatja főtörekvésem mindig oda fog irányulni, hogy úgy jó **magyar borok, kőbányai sör és kitünő konyha**, valamint pontos és lelkiismeretes kiszolgálás által a már megszerzett bizalmat továbbra is fentartani részemre.

A n. é. közönség szíves pártfogását kéri mély tisztelettel

Lázár Antal, üzletvezető.

Kirándulók részére kellemes szórakozó hely. — Majális és ünnepélyek ezéjlaira a helyiségek átengedtetnek.

Felhívás!

12 forinttól 15 forintig

készülnek műhelyemben remek szabású divatos férföltönyök, felöltők mérték után a legfinomabb gyapjuszövetekből.

TIMÁR LAJOS,

férfiszabó-terme. Budapest, VIII., Gyöngytyuk-utca 9. I. emelet.

Vidéki rendeléseknél egy mintaruha mértékül beküldendő.

Vidékre ha 4 ruhát rendelnek egy helységben, oda-küldöm utazó szabásomat divatos, gazdag posztóminta-gyűjteményeimmel, bemutatás és pontos mértékvétel miatt.

2693. szám. p. 1903.

Hirdetmény.

A pestvidéki kir. törvényszék közhírré teszi, hogy az Ujpest község által a gyűjtői dűlőben fektetendő esatorna ezéjlaira kisajátított sa az ujpesti 2294. sz. tkvi betétkönyvben A. L. 23. sz. sor. 2794/7. és 2795. hrsz. ingatlanokra vonatkozólag a kártalanítási eljárás megkezdésére az 1881. évi XLI. t.-cz. 46. §-a értelmében határnapul: **1903. év április hó 17. (tizenhét) napjának d. e.**

Arpád-ut 4. sz. házban

üzlethelyiségek lakással s

még kisebb-nagyobb laká-

sok azonnal is kiadó.

10 óráját Ujpest községlázához kitézte s hogy a távollévő, valamint az ismeretlen tartózkodású érdekelték részére dr. Kis Sándor ujpesti ügyvédet nevezte ki.

A fenti határnapra az összes érdekelt felek azzal a figyelmeztetéssel idézietnek meg, hogy netáni elmaradásuk a kártalanítás felett hozandó érdemleges határozatot nem gátolja s hogy az egyéni külön értesítés elmaradása, vagy a tárgyalásról elmaradás miatt igazolása helye nincs.

Budapest, 1903. évi márczius hó 21.

A pestvidéki kir. törvényszék polgári osztálya.

Marczell János   **Seyfried József**
jegyző.   P. H.   elnök.

Urak figyelmébe.

A ki saját pénzének nem ellen-sége, olvassa el ezen sorokat:

A mai kor igényeinek megfelelő divatos mértékszerű öltönyöket és felöltőket készítenek

20 forinttól feljebb

a legfinomabb szövetekből.
Üzletemben a legkülönfélébb **divatos** 4

szövetek vannak raktáron, ahol a **szabást** egy elsőrendű szabász végzi, a többi munkák pedig **szigorú felügyelet** alatt készülnek.

Ajánlom továbbá saját műhelyemben készült **öltönyöket és felöltőket** a legjutányosabb áron.

Fazon elkészítését jutányos áron eszközölöm.

A t. közönség pártfogását és megrendelését kéri tisztelettel

Steiner József

fűtőszabó

Ujpest, Arpad-ut 9. szám.

Kiváló szerencse

Török-nél.

Nagyon sokan szerencsések lettek általunk.

JEGYZÉKE az
55.000 nyereménynek.
Legnagyobb nyeremény a legszorosabb esetben:
1.000.000 korona.

Korona	
1 jutalom	600000
1 nyer. a	400000
" "	200000
" "	100000
" "	50000
" "	30000
" "	20000
" "	15000
" "	10000
" "	8000
" "	6000
" "	5000
" "	4000
" "	3000
" "	2000
" "	1500
" "	1000
" "	500
" "	300
" "	200
" "	170
" "	130
" "	100
" "	80
" "	40
55.000 nyer. és jut. kor. összegben	14.459.000

Az összes nyeremények 5 hónap alatt kisorsoltatnak és készpénzben fizetendők.

Tízmillió koronánál többet nyertek nálunk nagy-rabecsült vevőink.

Az egész világ legesélydusabb sorsjátéka a mi m. kir. szab. osztály-sorsjátékunk, mely nemsokára újból kezdetét veszi

110.000 sorsjegy 55.000

PÉNZNYEREMÉNYNYEL sorsoltatik ki, tehát az összes sorsjegyek fele nyer a mellékelt sorsolási jegyzék kimutatása szerint.

5 hónap alatt összesen **Tizennégy millió 459.000** koronát, egy hatalmas összeget sorsolnak ki. Az egész vállalat **állami felügyelet** alatt áll.

Az I-ső osztály **eredeti sorsjegyeinek** tervszerű betétjei a következők:

egy nyolczad ($\frac{1}{8}$)	frt.	—,75	vagyis	150	korona.
egy negyed ($\frac{1}{4}$)	"	150	"	3.—	"
egy fél ($\frac{1}{2}$)	"	3.—	"	6.—	"
egy egész ($\frac{1}{1}$)	"	6.—	"	12.—	"

A sorsjegyeket **utánvétellel** vagy a **pénz beküldése** ellenében küldjük szét. Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket kérünk azonnal, de legkésőbb

f. é. április hó 20-ig

bizalommal hozzánk küldeni

Török A. és Tarsa bankháza

Budapest.

Hazánk legnagyobb sorsjáték-üzlete.

Főáruházi osztály-sorsjáték osztályai:

Főüzlet: VI. Teréz-körut 46 a.

Fiókok: 1. Váci-körut 4.

" 2. Múzeum-körut 11.

" 3. Erzsébet-körut 54.

Török A. és Tarsa bankháza Budapest.

Rendelőlevél levágandó.

Kérek részemre ..... I. oszt. m. kir. szab. osztály-sorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összeget ..... korona összegben { **utánvételezni kérem**
{ **postautalvánnyal küldöm**
{ **mellékelem bankjegyekben (hélyegekben)** } A nem tetsző törölvendő.

Pontos ezim